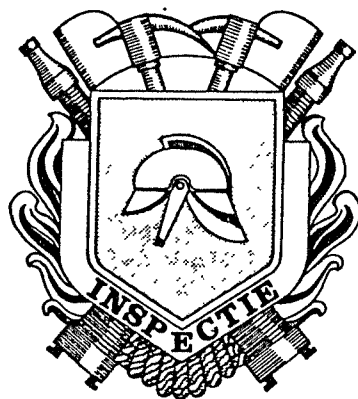

inspectie voor het brandweerwezen

RICHTLIJNEN

MATERIEELS- EN PERSONEELSSTERKTE

GEMEENTELIJKE BRANDWEER

ministerie van binnenlandse zaken

RICHTLIJNEN

inzake de materieels- en personeelssterkte van een gemeentelijke brandweer

1. Inleiding

Bij de overweging van de vraag, hoe groot de materieelssterkte van een gemeentelijke brandweer dient te zijn, dient te worden uitgegaan van het in de betreffende gemeente c.q. in het verzorgingsgebied van die brandweer aanwezige respectievelijk volgens een structuurplan te verwachten brandrisico.

Bij het vaststellen van dit risico wordt in het algemeen niet elk pand afzonderlijk in beschouwing genomen, maar geschiedt de risicowaardering op grond van het algemene beeld dat een bepaalde omgeving biedt.

Een gemeente wordt derhalve als het ware gecompartmenteerd in risicogebieden.

Onderscheiden worden:

A-, B-, C-, D-, E- en F-risicogebieden.

Ter toelichting daarvan diene, dat worden aangemerkt als:

A-risicogebied

Onder andere grote, niet-moderne dichtbebouwde havengebieden in de grootste havensteden met de omliggende pakhuizen en opslagterreinen, alsmede zeer dichtbebouwde handels- en zakenwijken waar nauwe straten en hoge bebouwing de overhand hebben en de constructie en het gebruik van deze gebouwen een ernstig gevaar voor branduitbreiding vormen.

B-risicogebied

Onder andere niet-moderne dichtbebouwde havengebieden met de omliggende pakhuizen en opslagterreinen waarvoor uitgebreide brandveiligheidsvoorzieningen zijn getroffen; scheepswerven met dichte bebouwing en grote kans op branduitbreiding; oude fabriekscomplexen, gelegen binnen dichtbebouwde stadswijken; winkelbuurten en zakenwijken van grote industrie- en handelssteden; brandgevaarlijke gebieden in oude, uit historisch oogpunt belangrijke steden.

april 1966

Inspectie voor het Brandweerwezen

C-risicogebied

Onder andere moderne havengebieden met omliggende pakhuizen en terreinen, waarbij ten aanzien van de ruime onderlinge ligging en de constructie van de gebouwen rekening is gehouden met de moderne inzichten op het gebied van de brandpreventie; moderne fabrieksgebouwen en/of complexen; kleinere industriewijken; uitgebreide winkelbuurten van overwegend drie of meer verdiepingen hoog; grote internaten waarvoor geen uitgebreide brandveiligheidsmaatregelen zijn getroffen.

D-risicogebied

Onder andere aaneengesloten niet-moderne bebouwing van over het algemeen deugdelijke constructie en flatgebouwen (woonruimten); inrichtingen op het gebied van detailhandel, ambacht en kleine nijverheid.

E-risicogebied

Onder andere open bebouwing in buitenwijken alsmede aaneengesloten moderne bebouwing (woonwijken).

F-risicogebied

Onder andere landelijke bebouwing (verspreid liggende boerderijen, e.d.).

2. De materieelssterkte ten behoeve van de publiekrechtelijke repressieve brandweertaak

2.1. Indeling van een gemeente in risicogebieden naar landelijke normen

Het gemeentelijk gebied wordt, op grond van de aard en soort van de bebouwing en van de bestemming van gebouwen en terreinen, ingedeeld in - op een kaart schaal 1 : 10.000 in kleuren aangegeven - risico-objecten en -gebieden; te weten:

paarse kleur	-	A-risicogebied	
rode	"	- B-	"
gele	"	- C-	"
bruine	"	- D-	"
groene	"	- E-	"
ongekleurd	-	F-	"

2.2. Factoren waarop de materieelssterkte wordt gebaseerd

Bij het bepalen van de sterkte van een brandweer wordt ervan uitgegaan:

- a. dat in het kader van de zelfbescherming de nodige maatregelen zijn getroffen;
- b. dat de gemeentelijke overheid ter zake van de brandpreventie adviserend, stimulerend en waar nodig regelend optreedt;
- c. dat de brandweer, onmiddellijk na het ontdekken van brand gewaarschuwd zijnde, de repressieve brandbestrijding ter hand moet kunnen nemen, indien de maatregelen, die de individuele burger of de leiding van bedrijven, instellingen, enz. zelf heeft kunnen nemen, nog geen afdoend resultaat hebben opgeleverd.

Met betrekking tot de repressieve brandbestrijding houdt dit evenwel niet in, dat de gemeentelijke brandweer tegen elke calamiteit moet zijn opgewassen. Er wordt van uitgegaan dat naar redelijkheid van een gemeente niet meer kan worden verlangd, dan dat de organisatie van de brandweer is afgestemd op het brandrisico dat de gemeente in het algemeen bedreigt.

Het brandrisico dat-daar-boven-uitgaat zal door de belanghebbende moeten worden gedragen. Hij kan met het oog daarop bijzondere maatregelen nemen of voorzieningen treffen.

Teneinde misverstand te voorkomen, wordt opgemerkt, dat zulks evenmin betekent, dat de particulier of het bedrijf eerst de brandweer

april 1966

Inspectie voor het Brandweerwezen

zal waarschuwen, wanneer de brand een zodanige omvang heeft gekregen, dat hij deze zelf niet meer de baas kan. Er moet naar worden gestreefd, dat direct na het ontdekken van brand de brandweer wordt gewaarschuwd. De brandweer kan beter voor niets dan te laat uitrukken.

Op grond van de indeling der risicogebieden en het vorengenoemde wordt het toonaangevend algemeen brandrisicobeeld van een gemeente vastgesteld.

De brandweersterkte moet derhalve hierop berekend zijn.

2.3. Benodigde blusvoertuigen

2.3.1. Soorten

In het kader van deze richtlijnen worden de volgende soorten onderscheiden:

a. Autospuit,

voorzien van een lagedrukpomp met een minimum capaciteit in duurbedrijf van 1500 liter water per minuut bij een manometrische opvoerhoogte van 80 meter waterkolom en een statische zuighoogte van 1,50 meter.

b. Trekker-manschappen-materieelwagen met aangehangen motorspuit,

voorzien van een pomp als omschreven bij autospuit. Dit type wordt in de regel daar gebruikt, waar de waterwinplaats met een autospuit niet of moeilijk bereikbaar is.

c. Voertuig met hogedruk-pompinstallatie.

Met het oog op de grote voordelen, welke de mistblussing oplevert - in het eerste stadium van branden en ter voorkoming van overslag van branden - is mede doelmatig een blusvoertuig, dat voorzien is van een watertank met een inhoud van tenminste 800 liter en een hogedrukpompinstallatie met een minimum capaciteit van 230 liter water per minuut bij een manometrische opvoerhoogte van 450 meter

waterkolom, met tenminste 3 hogedrukstralen.

Deze pompinstallatie kan worden gemonteerd:

1°. in een afzonderlijk voertuig (nevel- of mistspuit genoemd);

2°. in een trekker-manschapen-materieelwagen;

3°. in een autospuit.

2.3.2. Begrip "eerste uitruksterkte"

Onder "eerste uitruksterkte" wordt verstaan de materieelssterkte die onmiddellijk beschikbaar moet zijn om naar een brand uit te rukken. Eventueel zou dit materieel - mits de in punt 2.3.3. vermelde tijdsduren niet in het gedrang komen - uit een naburige gemeente kunnen worden betrokken. Hierbij zij opgemerkt dat met het materieel, dat incidenteel bij grote branden bóven de "eerste uitruksterkte" nodig kan zijn, geen rekening kan worden gehouden. Er wordt namelijk van uitgegaan dat dit materieel te allen tijde uit een andere gemeente kan worden betrokken.

2.3.3. Aantal sproeien beschikbaar voor "eerste uitruksterkte"

Op grond van ervaringen en mede aan de hand van buitenlandse inzichten wordt de materieelssterkte, waarover binnen een bepaalde tijd voor de verschillende brandrisico's dient te worden beschikt, met behulp van de volgende tabel vastgesteld.

Aard van het risicogebied (zie punt 1)	Aantal laagedrukspuiten voor "eerste uitruksterkte" beschikbaar	Maximale opkomsttijd (maximale tijdsduur tussen tijdstip ontvangst brandmelding en tijdstip aankomst bij de brand)			
		1e spuit	2e spuit	3e spuit	4e spuit
A	4	6 minuten	6 minuten	8 minuten	8 minuten
B	3	6 "	6 "	8 "	-
C	2	6 "	8 "	-	-
D	1	6 "	-	-	-
E	1	8 "	-	-	-
F	1	15 "	-	-	-

Ter toelichting op vorenstaande tabel moge het volgende dienen:

- a. Rekening moet worden gehouden met plaatselijke omstandigheden, waartoe ten aanzien van het aantal benodigde spuit-ten eventueel nog een correctie moet worden toegepast in verband met de plaatselijke bluswatervoorzieningsmogelijkheden en de behoefte aan enig reserve-materieel.
- b. De in de tabel vermelde "opkomsttijd" kan worden ontleed in:

uitruktijd en rijtijd

De uitruktijd is niet bij alle brandwieren gelijk, maar hangt onder andere af van de organisatievorm van de brandweer en van het alarmeringssysteem, zeer speciaal bij de vrijwillige brandweerkorpsen.

Onder uitruktijd wordt namelijk verstaan de tijd die verloopt tussen het tijdstip van ontvangst van de brandmelding en het tijdstip waarop het voertuig de kazerne verlaat.

De rijtijd is de tijd die plaatselijk voor het afleggen van een bepaalde afstand nodig is. Zij is voor elk gemotoriseerd brandweervoertuig dezelfde en is niet afhankelijk van de organisatievorm van de brandweer.

2.4. Overig rijdend brandweermaterieel

Afhankelijk van plaatselijke omstandigheden kan de noodzaak aanwezig zijn dat de brandweer de beschikking heeft over:

- een of meer autoladders;
- een of meer commandowagens;
- een of meer materieelgereedchapswagens;
- een of meer poeder (aanhang)wagens;
- een of meer manschappen (materieel)wagens;
- een of meer kraanwagens.

De autoladder(s) en de commandowagen(s) moeten eveneens met de "eerste uitruksterkte" aan spuiten kunnen uitrukken.

3. De personeelssterkte en samenstelling van een brandweerkorps

Ten aanzien van de personeelssterkte wordt opgemerkt dat deze zodanig dient te zijn, dat de brandweer aan de eisen van paraatheid kan voldoen hetgeen in het bijzonder betekent dat een maximale uitruktijd, die als uitgangspunt wordt genomen bij de vaststelling van de plaatselijk beschikbare rijtijden (zie punt 2.3.3.), moet worden gegarandeerd. Het bovenstaande houdt in dat te allen tijde personeel beschikbaar moet zijn dat binnen de gestelde uitruktijd met de "eerste-uitruk" voertuigen kan uitrukken en dat de sterkte van het personeel zodanig is, dat de "eerste-uitruk" voertuigen voor een bepaald risico-gebied, binnen de tijden gesteld in de tabel (zie punt 2.3.3.), op de brandplaats volledig bemand kunnen worden.

De volledige bezetting van een lagedruk-spuut bedraagt 9 man; die van een hogedruk-spuut 7 man.

Voor richtlijnen betreffende personeelssterkte van beroepsbrandweerkorpsen wordt verwezen naar bijlage A; respectievelijk voor plicht- en vrijwillige brandweerkorpsen naar bijlage B.

De Hoofdinspecteur voor het Brandweerwezen is, na ingekomen verzoek van een gemeentebestuur, gaarne bereid schriftelijk rapport uit te brengen, inzake de materieels- en personeelssterkte van de betreffende gemeentelijke brandweer op basis van vorenstaande richtlijnen.

april 1966

Inspectie voor het Brandweerwezen

RICHTLIJN
PERSONEELSBEZETTING DER VOERTUIGEN VOOR ZOVER DE BEZETTING
GESCHIEDT DOOR (GEKAZERNEERDE) BEROEPSBRANDWEERLIEDEN

Per brandweerpostMogelijke werkzaamheden

<u>I. Spuiten</u>	<u>Minimum bezetting</u>	
Uitrakkend als le spuit met een pomp MV/GV of HD)	7 man	1 bevelvoerder 1 chauffeur-pompbediener 2 man reddings- en aanvals- ploeg 2 man water- en tweede aanvalsploeg 1 ordonnans (indien AL met 2 man bezetting i.p.v. 3 man)
Uitrakkend als 2e en volgende spuit met een pomp MV/GV of HD)	6 man	1 bevelvoerder 1 chauffeur-pompbediener 2 man reddings- en aanvals- ploeg 2 man water- en tweede aanvalsploeg (aanval met 2, 3 of 4 stralen)
<u>II. Bijzondere brandweervoertuigen</u>		
AL	2 man	1 bevelvoerder 1 chauffeur tvs. bediener ladder
G of MM	1 man	1 chauffeur
K	2 à 4 man	1 bevelvoerder 1 chauffeur tvs. bediener kraan (1 à 2 helpers)
C - c.q. St	1 man	1 chauffeur

Bij de bepaling van de bezetting der spuiten is er van uitgegaan dat de plaatselijke bluswatervoorziening aan redelijke eisen voldoet. De bezetting van de bijzondere brandweervoertuigen is met uitzondering van de autoladder waarvoor steeds een minimum bezetting van 2 man geldt, in hoofdzaak afhankelijk van plaatselijke omstandigheden en risico's, terwijl de bezetting evenzo varieert in overeenstemming met de uitrusting dezer voertuigen.

april 1966
 Inspectie voor het Brandweerwezen

III. Naast de bovengenoemde permanente bezetting der brandweervoertuigen dient voorts afzonderlijk in rekening gebracht te worden het personeel, nodig voor de bezetting van het commando en de administratiewerkzaamheden, alsmede van de werkplaats, de seinsaal en de preventiewerkzaamheden waaronder schouw- en bewakingsdiensten, voor zover deze niet zijn te combineren met de werkzaamheden van de bezetting van de voertuigen.

IV. Richtlijn korpssterkte bij beroepsbrandweer

Na vaststelling van de minimum-bezetting voor de uitrukdienst, uitgaande van een 24-urige dienst (gemiddelde werktijd 66 uur per week, 2 ploegenstelsel), alsmede de bezetting voor de overige te vervullen functies gedurende de normale werktijden, dient de korpssterkte berekend te worden. Hierbij dient dan tevens in rekening te worden gebracht een zeker plaatselijk variërend absentisme door ziekte, verlof en vrije dagen in het diensttijden-rooster ($\pm 16\%$ van het aantal dienstdagen). De hierin schuilende veranderlijke factoren hebben tot gevolg dat het dagelijks aanwezig personeel onvermijdelijk in aantal varieert, d.w.z. er is méér, voldoende of minder personeel aanwezig dan nodig voor de "minimum-bezetting" van de brandweervoertuigen.

Hiervoor zijn geen vaste normen te stellen; in het algemeen zal rekening gehouden moeten worden met een korpssterkte, bedragende $3,1 \times$ uitrukploegsterkte + overig personeel (zie punt III).

**RICHTLIJNEN KORPSSTERKTE EN RANGENINDELING BIJ EEN VRIJWILLIGE EN/OF
PLICHTBRANDWEER**

1. Officiers- en onderofficiersfuncties (inclusief reserve)

Aantal LD, MD, HD of gecombineerde bluseenheden	rangen					
	cdt	hbm	ahbm I	ahbm	bm	ob
1	1				1 ^{x)}	1
2	1			1 ^{x)}	1	2
3	1			1 ^{x)}	2	3
4	1		1 ^{x)}	1	2	4
5	1		1 ^{x)}	1	3	5
6	1		1 ^{x)}	2	3	6
7	1	1 ^{x)}	1	2	3	7
8	1	1 ^{x)}	2	2	4	8

Voor de bepaling van de rang van de commandant zie tabel 2.

x) De ondercommandant bekleedt de in tabel 1 of 2 af te leiden rang.

2. Rangen van commandant c.q. ondercommandant van de brandweer

Aantal inwoners	commandant	ondercommandant
tot 6.000	ahbm	bm
6.000 tot 14.000	ahbm I	ahbm
14.000 tot 30.000	hbm	ahbm I
30.000 tot 60.000	hbm I	hbm
60.000 tot 100.000	cdr	hbm I
meer dan 100.000	cdr I	hbm I

3. Minimum aantal uitrukfuncties manschappen^{xx)}

Eenheid	hoofdbrandwacht	brandwacht 1e en 2e kl
AS/TS LD AS/TS MD AS/TS LDHD TSHD + MSA PM + MSA	2	6
TSHD	2	4
GM HV AL	1	1

xx) De werkelijke sterkte aan manschappen dient tenminste 150% van het aantal uitrukfuncties te bedragen.

Bij de bepaling van de korpssterkte worden de functies aspirantofficier, -onderbrandmeester en -brandwacht niet meegerekend.